

Bratři a sestry,

zřetelně znějící slova: „Vy jste sůl země...“. Vy jste. Ježíš neříká: Máte být“, ale říká: Jste. To „jste“ můžeme pocítit jako nárok, na který nestačíme anebo jej dokonce ve svém nitru i odmítáme. Míváme pocit, že namísto soli země jsme žebráky, kteří sami potřebují osolit, posílit, dodat odvalu a energii nežli aby ji rozdávali. A je – li někdo skutečně takovouto solí, pak je to ten druhý, lepší, než já, ale jistě ne já sám anebo my jako církev. Vždyť jsme nepatrnou menšinou ve společnosti, která se na nás dívá většinou s nezájmem, nebo i se shovívavým, ba pohrdavým úsměvem. Při každém sčítání nás ubyde...

A když jdeme ještě hlouběji do svého nitra, pak možná ještě více upadneme do rozpaků sami nad sebou. Třeba nad tím, jak málo máme Ježíše Krista v sobě samých, jak v našem nitru často převládají síly temna. Jak máme sami se sebou co dělat. A pak se tedy těch Ježíšových slov zalekneme ještě víc. Vždyť nemáme docela nic, co bychom mohli dát ! Může to tedy náš Pán myslet vůbec vážně – Vy jste sůl země ?

Jenže Ježíš skutečně říká právě toto. Nespletl se. Trvá na tom, že jsme solí země. Omyl je vyloučen. Možná že při tom svém skeptickém pohledu na sebe sama zapomínáme na podstatnou věc. Že nám to totiž říká právě takovým, jací jsme, bez příkras. Beze snahy tvářit se, že jsme na tom lépe. Ano, Ježíš mluví k nám jako ke svým učedníkům, jako k těm, kteří nic nemají. Jako k těm, kteří si na nic nehrají. K těm, kteří si ani nemohou myslet sami o sobě, že je Pán označil věrně a přesně. A přitom právě tohle řekl. Je to zdánlivý rozpor, ale cítíme to napětí. Vnější nic nenasvědčuje o nějakých našich mimořádných kvalitách, naopak je v nás mnoho shnilého a špatného. A právě takové nás Ježíš označí za sůl země. A když nad tím přemýšlíme ještě chvíli, pak přijdeme na to, že vlastně jde o nezbytný předpoklad pro to, abychom svou funkci soli plnili: nesmýšlet o sobě vysoko. Sami na sebe se dívat skepticky a s nedůvěrou, ale zároveň všechno čekat od našeho Pána. Kdybychom totiž prohlásili hrdě: No samozřejmě náš Pane, že jsme sůl, jak taky jinak, bylo by za tím cosi divného. Ale paradoxně je tomu skutečně tak. Solí země jsou právě ti, jejichž první reakcí na takovéto označení je pochybnost a odmítnutí. To Pane nemůžeš myslet vážně, vždyť se na nás dobře podívej ! Tohle že na nás pasuje ?

Ano. Vy jste. Ne: máte být. Ne: zapracujte na sobě a snad jednou budete. Vy jste. Ted' a nyní. Co je ale vlastně tou solí ? Možná bychom řekli, že je to kázání evangelia. Deitrich Bonhoeffer zde upozorňuje na důležitou věc: Ježíš tímto označením nemyslí jen zvěst, kterou jeho učedníci nesou. Nemá ani na mysli mravní kvalitu svých následovníků. Právě jsme si řekli, jak o sobě pochybujeme a že je to dobře. Bonhoeffer píše: „*Ježíš má tímto slovem na mysli celou naši křesťanskou existenci v tomto světě, pokud se cele zakládá na jeho výzvě k následování. Kdo jde tímto životem a je cele zasažen Ježíšovou výzvou k následování, stal se touto výzvou v celé své existenci solí země.*“ A to znamená i včetně toho, co je na nás shnilého. Včetně našich chyb a pádů – protože po nich se taky snažíme znovu vstát a pokračovat v cestě.

Sůl, která nesolí, je nesmysl a protimluv. To je to podstatné. Ten protiklad mezi slaností a neslaností. Často připomínáme, že sůl má konzervační účinky a zabraňuje rozkladu. Že by křesťané mohli aspirovat na něco takového je skutečně možná už opravdu příliš. Pokud totiž tento svět dávno neshnil, je to mocí Boží a ne naší. Koneckonců, když chcete uchovat nějaké potraviny, musíte je nasolit pořádně – každá hospodyně to dobře ví. Musíte je do soli pořádně naložit, tam nestačí špetka ani náhodou. Ne, na to bychom zabránili zkáze světa a jeho rozkladu, na to je nás skutečně příliš málo. To je dílo samotného Krista, ne naše. Ale přece jenom můžeme dodávat i tím svým málem naší zemi slanost, tedy chuť a šmak.

Ano. Když Ježíš říká: Vy jste sůl země, říká taky zároveň: není vás mnoho. Jste nepatrnou částkou lidské společnosti. Ale částkou nezbytnou a nepostradatelnou. Právě v tomhle je úloha soli. Pronikat do velkého světa kolem nás a přinášet mu nejenom hezké myšlenky, ale dobrou zprávu. Křesťanů byla vlastně vždycky jen malá hrstka a možná tomu tak bylo i během staletí, kdy měla církev moc a vliv a kdy se svět zdál být v křesťanském balení jednotný. Ale pod tím obalem bylo beztak učedníků

Kristových tak málo jako je dnes. Možná ještě méně. Ale zemi přece prosolovali. I jen malá špetka soli dovede ochutit pokrm. Její nepostradatelnost znali lidé od pradávných dob. Římsí vojáci dostávali zvláštní přiděl peněz speciálně na nákup soli – říkalo se tomu *salarium* – a správně tušíte, že odtud pochází i slovo *salár*. Vidíme, jak naši otcové vnímali symboliku soli.

A tak bratři a sestry, o nic jiného Pánu Ježíši nejde, nežli o ryzost našeho svědectví mezi lidmi. To není naše svatost ani bezchybnost. Jde o to nebýt hluší k těžkostem dnešního světa, ale dovedli na ně reagovat tak, abychom lidi od Boha ještě více neodvraceli. Je na nás, abychom se zajímali o druhé tak jako přicházejí chudí za chudými, nemocní za nemocnými, ale s jistotou, že nás posílá ten, u něhož je opravdová pomoc. A sami neztrácejme vědomí, že my jsme ti první, kteří jeho pomoc a jeho záchranu potřebujeme. Zásadní a vlastně to první jsou nepochybně modlitby.

Křesťanství je misijní a nemůže být jiné, ať se nám to líbí nebo ne a ať už se nám do toho chce nebo nechce. Ale misie není křížácké tažení a prosazování našeho vlivu ve světě. Je to naše pokorné působení, skrze nějž dodáváme této zemi chuť. Nás Pán posílá, aby skrze naši existenci ve světě lidé porozuměli jeho evangeliu a vydávali se na cestu za ním. Aby pak sami byli solí této země. Otevřeným společenstvím, žádnou uzavřenou sektou. To je křesťanské svědectví, to je misie. Ne nutně muž s kravatou stojící na stoličce, který mluví s Bibli v ruce někde na pěší zóně, ale třeba mládež některého sboru jdoucí pomáhat odstraňovat následky tornáda. Když to udělá kdokoli jiný, má to stejnou hodnotu jako když to dělá skupinka křesťanů. Ale v jejich případě to navíc ještě mluví. Anebo vojenský kaplan se dostane mezi vojáky a ateistické důstojníky. Nejde tam v první řadě přesvědčovat o nějaké své pravdě. Jde tam pomáhat a sloužit a už jen to taky promlouvá. A díky němu může mít společenství té posádky jinou, novou jakost a vnitřní atmosféru. A děje se to. Zvláštní, možná pomalá proměna. Ale citelná. Jako když pomalu a opatrně dosolujete polévku.

Neslaná sůl je nesmysl. Neslané jídlo osolíte. Ale je – li neslaná sůl sama, už jí nic a nikdo nikdy a v ničem nepomůže. V pozadí tohoto výroku je ale přece jen konkrétní dobový obraz. Když si dnes koupíte pytlík soli, je to sůl čistá. Ve starověku se musela teprve získat z různých příměsí, podobajících se sádře. A když se ze sádry vyluhovala sůl vlastní, byla ta sádra už na vyhození, byla vlastně solí, která nesolila a vyhazovala se. K ničemu se už nehodila. Jen k tomu, aby si o ni člověk otřel podrážku.

Všecko může být solí napraveno. Jenom sůl, která pozbyla chuť je zkažena a zmařena beznadějně. Na počátku jsme pověděli, že se sami v roli soli země necítíme a zdá se nám to nám samým neodpovídající. A povzbudili jsme se ujištěním, že právě toto vědomí vlastní nekompetentnosti je ten správný počátek. Ale přece jen nám současně náš Pán řekne i to, že je možné být zmařenou solí, která nesolí. Kterak se jí může křesťan stát? Tuším že dvojím způsobem: jednak pýchou, kdy mám o sobě a o své ryzosti víry příliš veliké mínění a ti druzí jsou křesťané druhého řádu, jsou li jimi vůbec. A ta druhá možnost, stejně zhoubná, je lhostejnost. Vím sice, že nejsem dokonalý, ale je mi to fuk. Nemám pocit, že bych s tím měl něco dělat. Ano, možná mám křesťanskou víru v rodové tradici.

Opět dejme ještě slovo Ditrichu Bonhoefferovi, který k tomu napsal: „*Křesťan anebo celý sbor, který přestal být solí, tedy sám sebou, je nezachránitelně ztracen. Výzva Ježíše Krista přikazuje být solí země anebo přijít nazmar, následovat – anebo sama výzva zahubí zvolaného. Podruhé už není záchrana možná.*“ Není to strašení. Je to jen naznačení temné možnosti. Že je možné svůj život i promrhat a prohrát.

Křesťané v tomto světě jsou vnímatelní, jsou cítit jako sůl v pokrmu. Týká se to nás všech, mně i tebe. Amen.

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, ty jediný můžeš změnit naše smýšlení a naplnit náš život. Upevni v nás, prosíme poslušnost, dodávej pokory, potlačuj pýchu, utvrzuj naši víru a věrnost, kácej modly našich vlastních pravd a sobeckých zájmů, uč nás vzájemnému respektu a porozumění. Pomáhej nám být pozehnáním pro okolní společnost i svět. Amen.*